

NORGES HØYESTERETT

Den 6. februar 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Normann og Bergsjø i

HR-2018-229-U, (sak nr. 2018/154), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Bjørn Aksel Henriksen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ankenektelse etter straffeprosessloven § 321 andre ledd og reiser særlig spørsmål om det er § 321 andre eller tredje ledd som kommer til anvendelse.
- (2) Ved tiltalebeslutning 19. juni 2017 ble A satt under tiltale for overtredelse av

"I *For perioden fram til 1. oktober 2015:*

Straffeloven (1902) § 219 første ledd

for grovt eller gjentatt å ha mishandlet, ved å ha øvet vold mot eller på annen måte ha krenket sin tidligere eller nåværende ektefelle.

For perioden fra og med 1. oktober 2015:

Straffeloven (2005) § 282

for ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt å ha mishandlet sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer.

Grunnlag:

I perioden 2012 til mars 2017 i -----veien 00 i X og andre steder, utsatte han sin ektefelle B gjentatte ganger for vold, trusler eller annen krenkende atferd.

(...)

II

Straffeloven (2005) § 168

for å ha krenket forbud etter straffeprosessloven § 222 a eller § 222 b.

Grunnlag:

Ved flere anledninger i april 2017 på Østlandet krenket han ilagt besøksforbud av 23. mars 2017, ved å få en kamerat av seg til å kontakte B som forbudet skulle beskytte, og be henne komme tilbake til ektemannen."

- (3) Under hovedforhandlingen i tingretten la aktor, en politiadvokat, ned påstand om at mishandlingen av ektefellen skulle omsubsumeres til straffeloven 1902 § 219 andre ledd og straffeloven 2005 § 283.
- (4) Follo tingrett avsa dom 6. november 2017 med slik domsslutning:
- "A, født 00.00.1983, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 219 første ledd, straffeloven (2005) § 282 og straffeloven (2005) § 168 til fengsel i 2 – to – år og 3 – tre – måneder, jf. straffeloven (2005) § 79 bokstav a.**
- Varetekt kommer til fradrag med 67 – sekstisyv – dager, jf. straffeloven 2005 § 83.**
- A dømmes til innen to uker å betale oppreisningserstatning til B med 100 000 – etthundretusen – kroner.**
- Sakskostnader idømmes ikke."**
- (5) A anket tingrettens dom og gjorde gjeldende at han hadde ubetinget ankerett i saken, jf. straffeprosessloven § 321 tredje ledd.
- (6) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 18. desember 2017 ble anken nektet fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen. Han har i korte trekk anført:
- (8) Lagmannsretten har forstått loven uriktig når den la til grunn at spørsmålet om henvisning av anken skulle avgjøres etter straffeprosessloven § 321 andre ledd. Det er på det rene at aktor i tingretten la ned påstand om at A skulle dømmes etter straffeloven 1902 § 219 andre ledd og straffeloven 2005 § 283 avhengig av når det straffbare forholdet skulle ha funnet sted. Straffeloven 2005 § 283 har en øvre strafferamme på fengsel i mer enn seks år. Tiltalte har da ubetinget ankerett, jf. Rt-2010-1652.
- (9) Lagmannsretten skulle videre ha satt en tilleggsfrist for støtteskriv for tiltaltes anke over straffutmålingen. Lagmannsrettens begrunnelse for straffutmålingen er dessuten mangelfull.
- (10) A har lagt ned slik påstand:
- "Lagmannsrettens beslutning oppheves."**
- (11) *Påtalemyndigheten* har påstått anken forkastet.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

- (13) Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, som utvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd.
- (14) Etter straffeprosessloven § 321 tredje ledd har en domfelt ubetinget ankerett i saker "som angår forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år". Straffeloven 2005 § 283 har en øvre strafferamme på fengsel inntil 15 år, og omfattes dermed av denne bestemmelsen.
- (15) Straffeprosessloven § 321 tredje ledd er ikke begrenset til utelukkende å gjelde tilfeller hvor tiltalebeslutningen omfatter et straffebud hvor øvre strafferamme overskrider fengsel inntil seks år, men kommer også til anvendelse når retten med hjemmel i straffeprosessloven § 38 har omsubsumert til et straffebud hvor øvre strafferamme overskrider denne grensen, jf. Matningsdal: To-instansreformen side 65, Andenæs: Norsk straffeprosess, fjerde utgave ved Myhrer side 483 og Bjerke/Keiserud/Sæther side 1137.
- (16) Det er videre sikker rett at tredje ledd kommer til anvendelse selv om retten har nedsubsumert og anvendt et straffebud hvor øvre strafferamme ikke overskrider fengsel inntil seks år, men tiltalebeslutningen gjaldt et strengere straffebud, jf. bl.a. Rt-2009-1697 avsnitt 13. I Rt-2010-1652 kom imidlertid Høyesteretts ankeutvalg til at forholdet ble omfattet av andre ledd i et tilfelle hvor tiltalebeslutningen opprinnelig overskred grensen i tredje ledd, men hvor møtende aktor, som hadde tiltalekompetanse i saken, under hovedforhandlingen endret tiltalebeslutningen til et straffebud som ikke omfattes av tredje ledd.
- (17) I den foreliggende saken gjaldt ikke tiltalebeslutningen et straffebud hvor strafferammen overskrider fengsel inntil seks år. Tiltalebeslutningen ble heller ikke endret under hovedforhandlingen, idet møtende aktor, en politiadvokat, ikke hadde kompetanse til det, jf. straffeprosessloven § 67. Når da heller ikke retten har anvendt et straffebud som omfattes av tredje ledd, var det riktig av lagmannsretten å prøve anken etter andre ledd.
- (18) Ankeutvalget finner det enstemmig klart at det som for øvrig er anført i anken, ikke fører fram.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken forkastes.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: